

STORTINGET

Innst. 465 L

(2020–2021)

Innstilling til Stortinget
fra arbeids- og sosialkomiteen

Prop. 186 L (2020–2021)

Innstilling fra arbeids- og sosialkomiteen om Endringer i lov om endring i lov om Statens pensjonskasse og enkelte andre lover (forlengelse av midlertidig unntak fra avkortingsreglene for alderspensjon som følge av covid-19)

Til Stortinget

Sammendrag

Proposisjonens hovedinnhold

I proposisjonen fremmes forlag om endringer i følgende lover:

- lov 20. mars 2020 nr. 3 om endring i lov om Statens pensjonskasse
- lov 20. mars 2020 nr. 4 om endring i lov om pensjonsordning for apotekvirksomhet mv.
- lov 20. mars 2020 nr. 5 om endring i lov om pensjonsordning for sykepleiere

I dag gjelder det et tidsbegrenset unntak fra avkortingsreglene for alderspensjon fra de tre lovfestede tjenstepensjonsordninger som følge av covid-19. Det foreslås i proposisjonen at unntaket blir forlenget. Unntaket gjelder i dag frem til 1. juli 2021, og det foreslås forlengelse ut året 2021.

Det vises til proposisjonens kapittel 2 der det redegjøres detaljert for Stortingets behandling og vedtak i forbindelse med endringslovene.

Opprinnelig gjaldt unntaket frem til 1. november 2020 for beordret tjeneste i forbindelse med covid-19, jf. lov 23. juni 2000 nr. 56 om helsemessig og sosial beredskap § 1-3 første ledd bokstav a til c.

Ved lov 30. oktober 2020 nr. 118 om endringer i lov om endring i lov om Statens pensjonskasse og enkelte andre lover ble unntaket forlenget til 1. juli 2021.

Helse- og omsorgsdepartementet og arbeidsgiverforeningen Spekter har bedt om at unntaket forlenges. Bakgrunnen er at uavhengig av utviklingen av pandemien kan ferieavviklingen i sommer bli mer krevende enn normalt. De viser blant annet til at tilgangen på utenlandsk helsepersonell per 1. juli 2021 vil være usikker, samt at mye helsepersonell har vært i en krevende situasjon gjennom flere måneder.

Departementets vurdering

Selv om vaksineringsen av befolkningen medfører at presset i helsesektoren minker, foreslås det forlengelse av unntaket. Et overordnet utgangspunkt er at lovene ikke skal vare lenger enn behovet tilsier. Pensjonsleverandørene har tidligere ønsket at utvidelse av ordningen skjer kvartalsvis. Det foreslås at unntaket videreføres til 1. januar 2022. Det foreslås at endringene trer i kraft straks.

Lovforslaget har ikke vært på høring av hensyn til at Stortinget bør få proposisjonen til behandling så raskt som mulig.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Unntaket fra avkortingsreglene er relativt lite benyttet. I pensjonsordninger KLP administrerer, var det 1 755 pensjonister som var omfattet av unntaket i 2020. I Statens pensjonskasse er det om lag 50 pensjonister som er omfattet av unntaket siden det ble innført. En forlengelse vil gi økonomiske og administrative konsekvenser, men omfanget antas å være begrenset.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Elise Bjørnebekk-Waagen, Lise Christoffersen, Arild Grande og fungerende leder Rigmor Aasrud, fra Høyre, Margret Hagerup, Heidi Nordby Lunde og Kristian Tønning Riise, fra Fremskrittspartiet, Jon Georg Dale og Bjørnar Laabak, fra Senterpartiet, Per Olaf Lundteigen, fra Sosialistisk Venstreparti, Solfrid Lerbrekk, og fra Kristelig Folkeparti, Torill Selsvold Nyborg, viser til proposisjonen, der regjeringen foreslår å forlenge det tidsbegrensede unntaket fra avkortingsreglene for alderspensjon i de lovbestemte tjenestepensjonsordningene frem til 1. januar 2022. Det foreslås nødvendige endringer i endringslovene til lov om Statens pensjonskasse, i lov om pensjonsordning for apotekvirksomhet mv. og i lov om pensjonsordning for sykepleiere. Det tidsbegrensede unntaket gjelder avkortingsreglene for alderspensjon og avtalefestet pensjon (AFP). Tilsvarende unntak er gitt i kommunal tjenestepensjon. Avkortingsreglene gjelder normalt for inntekt som gir rett til medlemskap i pensjonsordningene. Begrunnelsen for det tidsbegrensede unntaket er behovet for helsepersonell som følge av covid-19-pandemien. Komiteen viser til at gjeldende unntak opprinnelig ble innført til 1. november 2020, for deretter å bli forlenget til 1. juli 2021 (jf. Stortingets behandling 16. mars 2020 av Prop. 53 LS (2019–2020) om økonomiske tiltak i møte med virusutbruddet og Stortingets behandling 20. oktober 2020 av Prop. 2 L (2020–2021), jf. Innst. 29 L (2020–2021)).

Komiteen viser til at regjeringen nå foreslår ny forlengelse av unntaket til 1. januar 2022 med samme begrunnelse som tidligere, og slutter seg til regjeringens forslag.

Komiteen viser til at vedtaket om tidsbegrenset unntak fra avkortingsreglene for alderspensjon og AFP ved Stortingets behandling av Prop. 53 LS (2019–2020) var ett av mange vedtak der opposisjonspartiene tok initiativ til en kraftig forbedring av regjeringens forslag til økonomiske tiltak i møte med virusutbruddet, i form av en solidaritetsdugnad for alle dem som ble hardest rammet av at Norge stengte ned, for at de som i utgangspunktet var mest sårbare, skulle få trygghet og forutsigbarhet.

Komiteen viser til at det foregikk intense forhandlinger i Stortinget mellom opposisjon og regjeringspartiene i løpet av en hektisk helg. Som resultat av en historisk enighet ble det allerede 16. mars 2020 lagt frem 15 forslag til forsterkede tiltak, på vegne av alle partier.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Høyre og Kristelig Folkeparti, viser til Stortingets behandling av Prop. 2 L (2020–2021), jf. Innst. 29 L (2020–

2021), der Stortinget etter forslag fra regjeringen enstemmig vedtok å forlenge det midlertidige unntaket fra avkortingsreglene til 1. juli 2021 for å sikre tilstrekkelig med helsepersonell. Flertallet viser imidlertid til at Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti også sørget for flertall, mot regjeringspartienes stemmer, når det gjaldt personell som stiller til beordret tjeneste under lov 23. juni 2000 nr. 56 om helsemessig og sosial beredskap § 1-3 første ledd bokstav h (apotek, grossister og tilvirkere av legemidler). De ble innlemmet i unntaksbestemmelsene om avkortning av pensjon, noe regjeringen og Stortinget fulgte opp i Stortingets behandling 10. desember 2020 av Prop. 27 L (2020–2021), jf. Innst. 141 L (2020–2021).

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til forslag fra medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti i Innst. 29 L (2020–2021) til Prop. 2 L (2020–2021), der disse partiene ba regjeringen vurdere å unnta flere grupper fra det midlertidige unntaket i avkortingsreglene, som for eksempel ansatte ved sykehusapotekene, men at dette ble nedstemt av Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Venstre og uavhengig representant Ulf Isak Leirstein.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av en samlet komité.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og råår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak til lov

om endringer i lov om endring i lov om Statens pensjonskasse og enkelte andre lover

I

I lov 20. mars 2020 nr. 3 om endring i lov om Statens pensjonskasse skal romertall II nr. 2 lyde:

2. Lov 28. juli 1949 nr. 26 om Statens pensjonskasse § 26 nytt sjette ledd opphører å gjelde 1. januar 2022.

II

I lov 20. mars 2020 nr. 4 om endring i lov om pensjonsordning for apotekvirksomhet mv. skal romertall II nr. 2 lyde:

2. Lov 26. juni 1953 nr. 11 om pensjonsordning for apotekvirksomhet mv. § 7 nr. 1 første ledd nytt femte og sjette punktum opphører å gjelde 1. januar 2022.

III

I lov 20. mars 2020 nr. 5 om endring i lov om pensjonsordning for sykepleiere skal romertall II nr. 2 lyde:

2. Lov 22. juni 1962 nr. 12 om pensjonsordning for sykepleiere § 11 tredje ledd nytt andre og tredje punktum opphører å gjelde 1. januar 2022.

IV

Loven trer i kraft straks.

Oslo, i arbeids- og sosialkomiteen, den 18. mai 2021

Rigmor Aasrud

fung. leder

Lise Christoffersen

ordfører

